

Frågor till politikerna på Demokratitorget den 5 och 6 september

5/9(C) Elisabeth Peltola och Andreas Olsson från Centerpartiet

Utfrågare: Olof Thedin och Åke Svensson

Inledning

Välkomna till Demokratitorget, planerat och genomfört på initiativ av Växjö Forum, Naturskyddsföreningen och Tankarnas trädgård. Växjö forum har bildats för att få tillstånd ett bättre samtal om förändringar i Växjö stad med omland. Idén med Demokratitorget har varit att under tre veckor här samtala om angelägna frågor, inför valet. Bl. a sjukhuset, simhallen, konsten i staden, konsthallsfrågan, ny teaterbyggnad, naturen i staden, trafiken mm, mm. Nu har vi en timme på oss, så ju kortare svar desto fler frågor hinner vi med.

Växjö Forum har publicerat två vitböcker om en om simhallsfrågan och en om sjukhusfrågan. Första frågan:

Har ni läst dem?

Ja, inte pärm till pärm.

Ja, med sjukhusfrågan i fokus

Nästa fråga, nu när ni står här på Demokratitorget i slutspurten av valrörelsen:

Vad är demokrati?

Vad är medborgarnas roll i demokratin?

Tycker ni att demokratin fungerar bra i Växjö kommun? I regionen?

- Vi är i den roligaste fasen just nu, så borde det vara under hela mandatperioden.

Försöker vara transparenta, men det är inte många som engagerar sig mellan valen. I

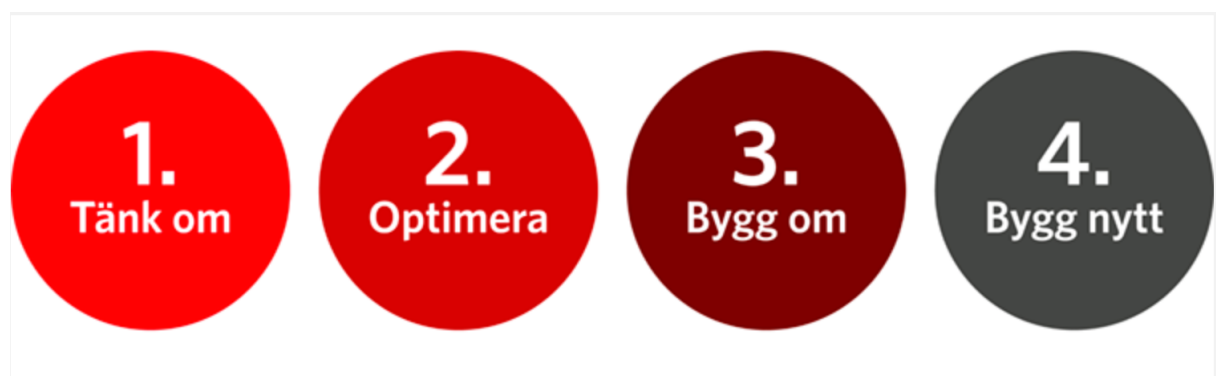
Regionen har vi ett antal speciella forum, för patientföreningar och ett resenärsråd – för att fånga in synpunkter.

Vi är oerhört tacksamma för alla sådana här initiativ.

- Ja, demokratin fungerar utmärkt i kommunen, bl.a. med direktmötena runt om i kommunen. Medborgardialoger har vi haft om simhallen, sjukhuset m.m.

Regionvalet det glömda. Det är oklart för många vad regionen gör. Det är farligt för demokratin.

Trafikverket ska arbeta efter den s.k. fyrstegsprincipen ...

Är det en bra princip, som borde tillämpas på alla viktiga investeringsbeslut?

Ja, bra att ha med i bakhuvudet.

Ja. Först: vad är behovet. Så absolut

Det leder oss osökt in på

Vården och sjukhusfrågan

Primärvården är den mest kostnadseffektiva och också bäst lämpade vården för de flesta av våra medborgare. Socialstyrelsen fastställde nu i, vår, en medicinsk riktlinje om 1 allmänläkare per 1100 personer.

Vill ert parti uppfylla detta? Om inte, varför?

Ja, långsiktigt, men inte omedelbart i början av denna mandatperiod. Det är inte ett vallöfte. Det är en ambition, ett riktmärke. Kan inte lova. Men genomfört under mandatperioden.

Finansieringsplanen för det nya sjukhuset bygger bl a på besparingar (700 miljoner) i primärvården. **Kommer ditt parti att stå bakom dessa besparingar i primärvården under nästa mandatperiod, eller kommer ditt parti att stå bakom nya pengar till primärvården, i likhet med vad många andra regioner gör?**

Måste rätta er: Det är inte besparingar. Kostnaderna ökar, men vi har sagt att de ska inte öka i den snabba takten. Om sjukhuset står klart 2029 har vi kapat i kostnaderna men inte besparat på primärvården. Det handlar om att få mer vård för samma peng. Vi måste jobba på ett annat sätt, med den personal vi har.

Finns det en övre gräns för vad ett sjukhus i Råppe får kosta? Om ja, var ligger den gränsen?

Nästan omöjligt att svara på, vi måste följa utvecklingen ekonomiskt. Vi har satt ribban strax under 8 mdr. När vi kommer in i nästa fas ska det tas ett nytt beslut. Normalt inflations- och ränteläge 2024 spår Swedbank idag.

Att flytta hela sjukhusverksamheten till ett helt nytt sjukhus utanför stan betyder att all utrustning måste finnas på det nya sjukhuset när man flyttar dit.

Vad kostar inventarier och utrustning till det nya sjukhuset? Den kostnad som skall adderas till byggkostnaden.

Kan inte detta i detalj, men om vi gör om på CLV har vi till delvis de kostnaderna också.

Är den stora investeringen i Ljungby en sådan sak som går att stryka, om kostnaderna för nytt sjukhus här rakar i höjden?

Nej. Där behövs också investeringar. Vi ska ha två fullt funktionella akutsjukhus

Hur mycket anser ni att det går att låna?

Jag tittade på Kommuninvest. Några regioner bl.a. Kronoberg har inga lån alls, men lån är inget fel. När man investerar bygger man upp ett värde som man lånar mot. Egna medel är 44 , resten blir lån. Vi lånar bara i takt med investering.

När ska ni att regionen ska börja anpassa kostnaderna till den kostnadsutveckling som anges i investeringsbeslutet? (Dvs sänka från nuvarande ca 5 procent till 2-2,5 procent)

Nu, och det arbetet är igång, Nettokostnadsutvecklingen på helheten ligger nu (januari-juli) på 0,8 %

Anser ni att den kostnadsutvecklingen är förenlig med den vård kronobergarna förväntar sig?

Ja, det är målsättningen, och ett jättearbete pågår med omställningen till Nära vård.

Förre landstingsdirektören i Kronoberg Lennart Rydberg har sagt: "En djup lågkonjunktur samtidigt som eller strax efter ett bygge skulle få närmast katastrofala konsekvenser, för regionens ekonomi" Vi är nu på väg in i en lågkonjunktur.

Håller ni med Lennart Rydberg?

Ja så till vida att man ska vara otroligt ödmjuka till nuvarande ekonomiska situation. Men Swedbanks analys är ju positiv och nu har trävarupriserna sjunkit med 40 %. Det går upp ner. Det offentliga ska göra sina investeringar i lågkonjunktur.

Civilekonomen och förre skattedirektören Marcus Turesson har sagt: "När inriktningsbeslutet togs hade regionen negativt eget kapital d v s skulderna var större än tillgångarna. Dessutom har regionen en av Sveriges högsta regionskatter. Lasarettet i Räfte kommer i praktiken att vara belånat till 100 %. Regionens skulder är större än regionens tillgångar!"

Håller ni med Marcus Turesson?

Njaej. Soliditeten har gått från 32 till 39 %. Alla Regioner har två sätt att bokföra pensionskulden. De som är intjänade före 1999 finns inte med i balansräkningen. Men även med den har vi gått från -32 till +2 %. Ja ekonomin är utmaningen.

Regionfullmäktige har beslutat om ett nytt sjukhus i Räfte. Men detaljplanen är överklagad och byggkostnaderna skenar

Om detaljplanen inte vinner laga kraft, om sjukhuset pga rådande konjunktur och världsläge blir för dyrt, hur ser er plan B ut?

Just nu fas med projektering, sedan tas beslut inför fas två. Vi måste följa utvecklingen noga, men ingen plan B innan dess. Man jobbar mycket noga nu. Allt krut läggs på att få fram underlag. Det arbetet är inte bortkastat oavsett.

Trafikfrågan

Ska klimat-, miljö- och folkhälsomålen nås måste biltrafiken minska kraftigt och snabbt. Minst med 8% per år för att klara klimatmålet, fick vi lära oss på mötet om *Framtidens transporter*.

I en utredning som Trafikverket och Växjö kommun tagit fram tillsammans, konstateras bland annat att biltrafiken måste minska även om staden växer, att potentialen för att förändra färdmedelsfördelningen är god men kräver stora insatser, och att det bör vara möjligt att kraftigt öka cyklandet.

Står ditt parti bakom ståndpunkten i utredningen att biltrafiken i Växjö måste minska, även om staden växer

Inne i stan förutsättningar för att fler ska kunna gå och cykla, men vi har också omställning till el- och gasdrivna bilar. Men trängselfrågan är den stora frågan. Folk från landsbygden måste kunna ta sig till staden och då måste vi se till att det finns förutsättningar för detta. Vi ser gärna fler parkeringshus, istället för markparkeringar, särskilt de på torgen.

Vad bör kommunen/regionen i så fall göra för att minska biltrafiken och ändra färdmedelsfördelningen?

Vi satsar redan mycket på cykeltrafiken. Bygga ut cykelvägar mellan staden och landsbygden/tätorterna.

Behålla nivån på kollektivtrafiken.

Kommer ditt parti driva frågan om att satsa avsevärt mer (minst det dubbla) på att bygga ut och förbättra cykelinfrastrukturen?

Handlar helt om kostnadsutvecklingen för hela kommunen. Vi har ett oklart läge, pensionskostnaderna ökar. Kan inte säga en siffra. Men prioriterar satsning på cykelvägar.

Wales har stoppat alla nya större vägbyggen av hänsyn till klimatet. Även Österrike lär ha gjort det. Men här satsas stora pengar på att bygga en ny jättetraffikapparat vid Fagrabäck, utan att tillämpa 4-stegsprincipen där steg 1 Tänkt om innebär att pröva sätt att få ner trafikmängden så att nuvarande rondell räcker.

Kan ditt parti tänka sig att riva upp beslutet om Fagrabäcks trafikplats? Om nej: varför inte?

Nej, det ett utmärkt sätt att utveckla. Inte bara om stadens trafik, handlar även om regiontrafiken och att få ett bättre sätt att ta sig förbi och in i staden. Regiontrafiken vill öka tågtrafiken, men det räcker inte. Det är redan idag trafikstockningar en stor del av dagen.

Kostnaden för linjetrafiken är idag ca 570 Mkr och ska självfinansieras med minst 50%, vilket ger höga biljettpriser.

Vill ditt parti kraftigt sänka biljettpriserna på kollektivtrafiken

Vi går just nu med underskott, kopplat till pandemin, med självförsörjning på 39 %. Vi vill tillbaka till 50% innan vi kan sänka priser.

Kan ni tänka er att införa gratis kollektivtrafik, åtminstone i staden?

C är ett parti för hela länet. Svårt se att alla skulle kunna dra nytta av det, En rättvisaspekt. Orättvist mot de som inte kan nyttja det. Helt gratis kan vara vanskligt. Inte generellt, men kanske för vissa grupper. Dock inte för pensionärer i nuläget. Vi driver på för "närtrafik".

Simhallsfrågan

Simhallen skall ligga kvar vid Växjösjön, det har fullmäktige beslutat.

Marken söder om simhallen kan inte inrymma en helt ny simhall, om man inte skall bygga på parkmark. I fördjupningen av översiktsplanen står det:

"Ny simhall med 50 metersbassäng för idrottsaktiva förläggs söder om den gamla simhallen. **Den gamla simhallen blir kvar och utvecklas för lek och motion. De båda byggnaderna ska tydligt vara två olika byggnader men kan kopplas ihop.**

Byggnaden bör vara ett tillägg till den gamla simhallen. Ha en egen profil."

Det här stämmer väl överens med de tankar som simhallsgruppen lyft fram under fyra år nu.

Anser ni att det förslag kommunen nu arbetar med är i överensstämmelse med skrivningen i samrådsförslaget till fördjupningen av översiktsplanen?

Inte läst ordagrant. Nej det är inte helt i linje med förslaget om en helt ny simhallen, som vi arbetar med nu. Det är gott om parkmiljö ändå. Det pågår en dialog med länsstyrelsen om strandskydd m.m. Vi är eniga över blockgränserna.

Anser ni att kommunen har gjort någon riktig analys av simhallsgruppens förslag?

Njae, det har gått igenom av Vöfab, och har absolut beaktats. Men ni och vi pratar inte om samma sak, tillbyggnad respektive nybyggnad. De går inte jämföra rakt av.

Kommunen beslöt ta fram en second opinion utredning, för att jämföra kommunens och simhallsgruppens förslag. För uppdraget anlidade man samma företag som ritat alla tidigare förslag åt VöFAB. WE-group.

Har ni samtalat om huruvida WE-group är jäviga vad gäller second opinion-utredningen?

Ja det har diskuterats och kom fram till att det inte var jäv, men det handlade om olika Vöfab förslag. Inte om simhallsgruppens förslag, enligt min minnesbild.

Man kommer i Eva i Mos second-opinion-utredning fram till att kostnaden för simhallsgruppens förslag blir betydligt lägre än Vöfabs olika förslag. Ingen har hävdad att den utredningen är felaktig.

Har ni tagit del av Eva i Mos second-opinion-utredning?

Känner inte igen det företagets utredning. Kommunen valde We-group, Simhallsgruppen valde Eva i Mo. Jag förutsätter att jag tagit del av den

Kan ni se någon egentlig anledning till varför man skall torrlägga hela simhallen, när det egentligen bara är 1500 av totalt 9 000 m2 som behöver totalrenoveras? Det handlar fr a den äldsta delen som inte tål simhallsverksamhet. En helt ny simhall behövs för att verksamheterna ska hänga ihop. Om nuvarande simhall ska vara kvar bör det vara en annan verksamhet

En helt ny simhall söder om den befintliga innebär en väsentligt utökad exploatering i ett känsligt område. Enligt vad vi har förstått kan ett planförslag för en helt ny simhall söder om bli en långvarig och rentav osäker process.

Kommer ert parti verka för att den befintliga simhallen byggs till för att bli en del av den nya helheten?

Ställdes inte.

Kommer ditt parti verka för att olika förslag till om- och tillbyggnad tas fram via en arkitektävling?

Ja, alltså utifrån rådande läge så brukar vi göra det, men vi är inte i det läget ännu.

Kulturens och civilsamhällets roll i en attraktiv stad och region (10 min)

Ett aktivt och dynamiskt kulturliv är väl så viktigt för stadens och regionens attraktivitet som idrotten. Både spets och bredd behövs, amatörutövare och specialister. Kunskapen måste hållas levande och utövarna och deras sammanslutningar behöver involveras. Vi ser en risk att vissa politiker förväxlar det egna vardagsrummet med det offentliga rummet.

Har kulturen någon roll för att göra Växjö och Kronoberg mer attraktivt?

Absolut, det är en av grundförutsättningarna för attraktivitet. Här har vi utmaningar.

Både Regionteatern och kulturskolan behöver nya lokaler.

Regionen håller med. Se vad torftigt det blev under pandemin. Om sjukhuset flyttas blir CLV-tomten en bra tomt, för någon form av kulturens hus, och då kroka arm med kommun, näringsliv m.fl. Mer konferens och kongresslokaler behövs också.

32 Anser ditt parti att det satsas tillräckligt på kulturen i Växjö/Kronoberg?

Ja, vi är en av de mest framgångsrika kommunerna på kulturen. Vi kommer att ligga kvar vad gäller drift. Handlar fr a in investeringar i nya lokaler för Regionteatern och Kulturskolan. Extrapengar har anslagits till kultur- och föreningslivet för återstart efter pandemin.

Hur kan kommunen/ regionen stärka kulturlivet?

Kommer ditt parti verka för att man går tillbaka till att låta kulturen ha en egen nämnd och fritiden ha sin egen nämnd?

Nej.

Behöver Växjö ett kulturråd? Ett råd för kultur och gestaltning.

Ja, man har pratat om det ur byggnadsnämndens perspektiv. Vi får se vad de kommer fram till.

Kommer ni under den kommande mandatperioden verka för att det byggs ett nytt scenkonsthus?

Ja. Beror på vad man menar med scenkonstens hus. Men det är en angelägen fråga. Det finns ett behov här och nu som måste lösas på något sätt under mandatperioden. Men vi pratar också om en långsiktig plan. Medborgardialog måste till om CLV-tomten. Det är "once in a life time" att göra nått så centralt

Kommer ni under kommande mandatperiod verka för att kommunen tar fram en bevarandeplan för värdefull bebyggelse i Växjö kommun?

Får hänvisa till ÖP för rutnätsstaden där är bevarandeperspektivet stort. (Men den handlar inte om enskilda byggnader, säger utfrågaren). Det är delvis rätt, men det finns annat, t.ex riksintresset. Vi har så pass tydlighet i ÖP för rutnätsstaden så en ett bevarandeprogram behövs inte.

Föreningslivet och civilsamhället i övrigt har stor betydelse för livet både i staden och på landsbygden. Många föreningar saknar en lokal där de kan ha en fast hemvist. *Lagningsverkstaden* dit folk kan komma och få hjälp med att laga sina kläder – och som helst också skulle omfatta mer än bara kläder och tyger – är ett exempel på praktiskt exempel på hållbar ekonomi som vi lyft fram under Demokratitorget.

Hur kan kommun och region på bästa sätt stötta civilsamhället?

Utmaning att folk inte vill engagera sig tillräckligt. Vi har gjort stora insatser efter pandemin och lagt fram elprisstöd. Men vill inte vara klåfingriga. Det är ett egenvärde med föreningarna.

Är ert parti berett att avsätta kommunala medel för att stötta Lagningsverkstaden, t.ex. genom att tillhandahålla en fast lokal där verksamheten kan bedrivas och utvidgas?

Frågan ställdes inte.

Är ert parti berett att avsätta kommunala medel för ett Föreningarnas hus, där små och fattiga föreningar kan ha en hemvist och ha både interna och offentliga möten?

Nej, har inget bra svar. Ligger inte nu på agendan. Vi får åka runt och besöka små föreningar och höra deras behov. Pensionärs organisationerna har lokaler i Råppe, liksom även Funktionsrättsorganisationer. Kan kanske finnas utrymme för fler.

Hållbarhet:

Detta är det övergripande temat för Demokratitorget:

Vilka är de tre viktigaste åtgärderna som bör vidtas i kommun och region för att rädda klimat och biologisk mångfald?

Kommunägda skogen, vi tar ansvar för biologisk mångfald i våra skogar. Skapar ängsmarker i staden. Sandviksverket är en motor för omställningen, minskat utsläppen med 70 %, nu ska vi även samla in koldioxid.

Kollektivtrafiken – se till att fler nyttjar den. + fordonsbränsle

Vi jobbar med Regional utveckling. Pushar för olika insatser, tex. vätgassatsningen i Ljungby.

Publikens frågor

Hur ska det gå till att se till att fler nyttjar kollektivtrafiken?

Attitydförändringar, genom prova på-biljetter gratis, visa hur man köper biljett...

Var går gränsen för att öka hyrpersonalen?

- Målet är ner till 2 % i kostnad för hyrpersonal (nu över 6%) Personalförsörjningen är ett jätteproblem. Vi är nu bättre på att anställa både ST- och AT-läkare. Har också dragit i gång sjuksköterskeutbildningar, bl.a. i Ljungby.

Varför vill så många läkare byta arbete?

- Ett antal åtgärder på gång men tar tid att genomföra. Men vi ser inte effekten så snabbt.

Går det att skjuta på sjukhusbygget och börja med närvården för att få bort hyrläkarna, d.v.s. börja i rätt ände?

- Förstår hur du tänker, men vi måste lösa båda problemen samtidigt. Det finns undermåliga lokaler på CLV, och som inte klarar modern utrustning. Sjukhusbygget borde egentligen redan vara i gång.

Stort tack för att ni kom hit (överlämnande av de bägge vitböckerna)

Ni får våra vitböcker och om ni vill kan vi se till att ni får en länk till Ewa Westermarks mycket viktiga föreläsning om hur man bygger en socialt hållbar stad?